

ลลิตา ละสอน 2550: ผลกระทบของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนที่มีต่อการนำเข้าและส่งออกสินค้าของประเทศไทยในด้านการสร้างปริมาณการค้าและการหันเหทิศทางการค้า ปรินญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ปรธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์กนกวรรณ จันท์เจริญชัย, Ph.D. 250 หน้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนที่มีต่อการนำเข้าและส่งออกสินค้าของประเทศไทยในด้านการสร้างปริมาณการค้า และการหันเหทิศทางการค้า ในกลุ่มสินค้าเร่งลดภาษี (Fast Track) และได้เลือกศึกษาเป็นรายประเทศในกรณีสินค้าในกลุ่มสิ่งทอ โดยใช้วิธีการศึกษาทั้งเชิงพรรณนา และเชิงปริมาณ ในด้านเชิงปริมาณนั้นได้ประยุกต์ทฤษฎีการสร้างปริมาณการค้าและการหันเหทิศทางการค้าของ Balassa เพื่อประมาณผลกระทบที่เกิดจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) โดยได้แบ่งช่วงเวลาที่ศึกษาออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงก่อนที่จะมีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และช่วงที่เขตการค้าเสรีอาเซียนได้มีการจัดตั้งขึ้นแล้ว จากนั้นจึงนำค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์การนำเข้าและส่งออกสินค้าต่อรายได้ประชาชาติของข้อมูลทั้ง 2 ช่วงเวลามาเปรียบเทียบกัน

ผลการศึกษาพบว่า การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนได้ส่งผลกระทบต่อสินค้าเร่งลดภาษี (Fast Track) ทั้ง 15 รายการในด้านการสร้างปริมาณการค้าและการหันเหทิศทางการค้าในหลายประเทศ และเมื่อพิจารณาเฉพาะสินค้าในกลุ่มสิ่งทอ พบว่า ประเทศไทยเกิดการสร้างปริมาณการค้าจากการนำเข้ากับประเทศคู่ค้าในบางประเทศ ได้แก่ ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศมาเลเซีย และไม่เกิดการสร้างปริมาณการค้าจากการนำเข้าจากประเทศอินโดนีเซีย และประเทศสิงคโปร์ และเมื่อพิจารณาผลทางด้านการส่งออกของประเทศไทย พบว่า เกิดการสร้างปริมาณการค้าเมื่อส่งออกสินค้าไปยังประเทศคู่ค้าบางประเทศเท่านั้น ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศมาเลเซีย ส่วนผลของการหันเหทิศทางการค้านั้นประเทศไทยเกิดการหันเหทิศทางการค้าจากการนำเข้าและส่งออกสินค้าในกลุ่มสิ่งทอในทุกประเทศ ซึ่งอาจส่งผลให้สวัสดิการของประเทศไทยลดลง นอกจากนี้ปัจจัยอื่นที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการนำเข้าและส่งออกสินค้าของประเทศไทย โดยประยุกต์แบบจำลองการวิวัฒนาการพบว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ และอัตราเงินเฟ้อของประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับมูลค่าการนำเข้าและส่งออกสินค้าของประเทศไทยกับประเทศคู่ค้าในหลายประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ได้นำไปสู่ข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย คือ ประเทศไทยควรนำเข้าสินค้าจากประเทศที่เกิดการสร้างปริมาณการค้าและลดการนำเข้าสินค้าจากประเทศที่ไม่เกิดการสร้างปริมาณการค้า อย่างไรก็ตามควรพิจารณาผลจากการหันเหทิศทางการค้าแก่ประเทศสมาชิกด้วยกัน เนื่องจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจดังกล่าว อาจส่งผลให้สวัสดิการของประเทศสมาชิกลดลง